

Javaslat optimális aszálykezelési terv kidolgozására

Szalai Sándor

Szent István Egyetem

Szalai.sandor@mkk.szie.hu

DriDanube - Drought Risk in the Danube Region
Project co-funded by European Union funds (ERDF, IPA)

Tartalom

- DriDanube projekt 6. munkacsomagja
- Aszálykezelés
- Szerb lehetőségek
- Magyar lehetőségek

DriDanube projekt

Tartalom

- A projekt 6 munkacsomagot tartalmaz, amiből 4 szakmai, valamint a projekt vezetése és a kommunikáció. Összesen 22 darab tevékenység szerepel a munkacsomagokban.
- WP3 Aszály felhasználói szolgáltatás
- WP4 Aszály hatás becslés
- WP5 Aszály kockázat becslés
- WP6 Válasz lehetőségek

WP 6 tevékenységek

- Aszály felhasználói szolgáltatás gyakorlata. Aszály esetében annak bemutatása, hogyan lehet a szolgáltatást használni
- Nemzeti Aszály szemináriumok szervezése
- Stratégia az aszályhelyzetre adandó válaszok fejlesztésére
- A jelenlegi aszálykezelés helyzetének áttekintése a régióban
- Tervezet optimális aszálykezelési terv elkészítésére
- Érdekelt felek bevonása, ismeretek terjesztése

WP6 Válaszok az aszályhelyzetekre

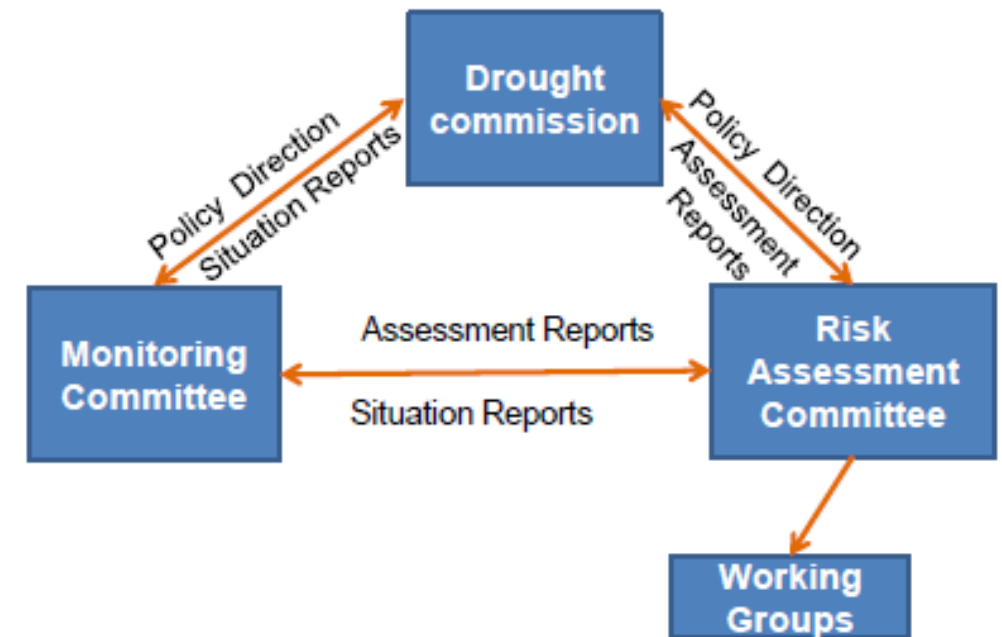
- A munkacsomag lényege, hogy a többi munkacsomag eredményeit a gyakorlatban próbálja ki és az aszályhelyzetre adandó válaszok fejlesztésére szóló stratégiát dolgozzon ki a résztvevő országokra. Ehhez az IDMP CEE projektben leírt irányelveket használja fel.

Aszálykezelési terv kidolgozása

- **1. lépés: Nemzeti Aszálybizottság megalakítása**
  - Magas szinten kell kinevezni
  - Áttekinti és koordinálja a terv kifejlesztését
  - Aszály idején koordinálja a tevékenységeket, hatáscsökkentő és válaszprogramokat szervez, a kormányzati érdekelt feleknek javaslatokat tesz
  - A bizottságnak az aszály és hatásai sokoldalúságát tükröznie kell
  - Állami, szövetségi szervezetek é egyetemek képviselőiből álljon, de összeállítása országok szerint változik.

2-5. lépések

- 2. lépés: Kockázat alapú Nemzeti Aszálykezelési Terv céljainak meghatározása
- 3 lépés: Érdekeltek bevonása a folyamatba, az esetleges konfliktusok feloldása
- 4. lépés: Az erőforrások összegyűjtése és a kockázat által érintett csoportok meghatározása
- 5. lépés: Aszály készenléti és hatáscsökkentő tervek készítése

Drought commission Organizational Structure

5. lépés

- Megfelelő bizottságok létrehozása
- Az aszályterv elkészítése és a szükséges szerkezet fejlesztése
- Az aszályterv három fő komponense: (1) monitoring bizottság, (2) kockázat értékelési bizottság és (3) hatáscsökkentő és válasz bizottság
- A Nemzeti Aszálybizottság felelősségi területei (hatáscsökkentés és válasz):
  - A hatáscsökkentő és választevékenységek meghatározása szektoronként a kockázatértékelési bizottsággal együttműködve
  - Nagy aszályesemény idejére a kormányzat különböző szintjein levő lehetséges tevékenységek listája
  - A monitoring és kockázatértékelési bizottsággal együttműködve a kiváltó okok meghatározása
  - Az aszálykezelési területek meghatározása
  - Honlap fejlesztése az aszály monitoring információk és az aszályterv terjesztésére

5. lépés folyt.

- **Monitoring bizottság:**

- Segít a politika készítőinek az aszály munkadefiníciójának meghatározásában
- Segít a bizottságnak az aszálykezelési területek meghatározásában
- Aszálymonitoring rendszer kidolgozása
- A jelen megfigyelési rendszerek minőségi és mennyiségi adatainak listája
- Az elsődleges felhasználók adatigényeinek meghatározása
- A jelenlegi információ szállítási rendszerek fejlesztése és módosítása

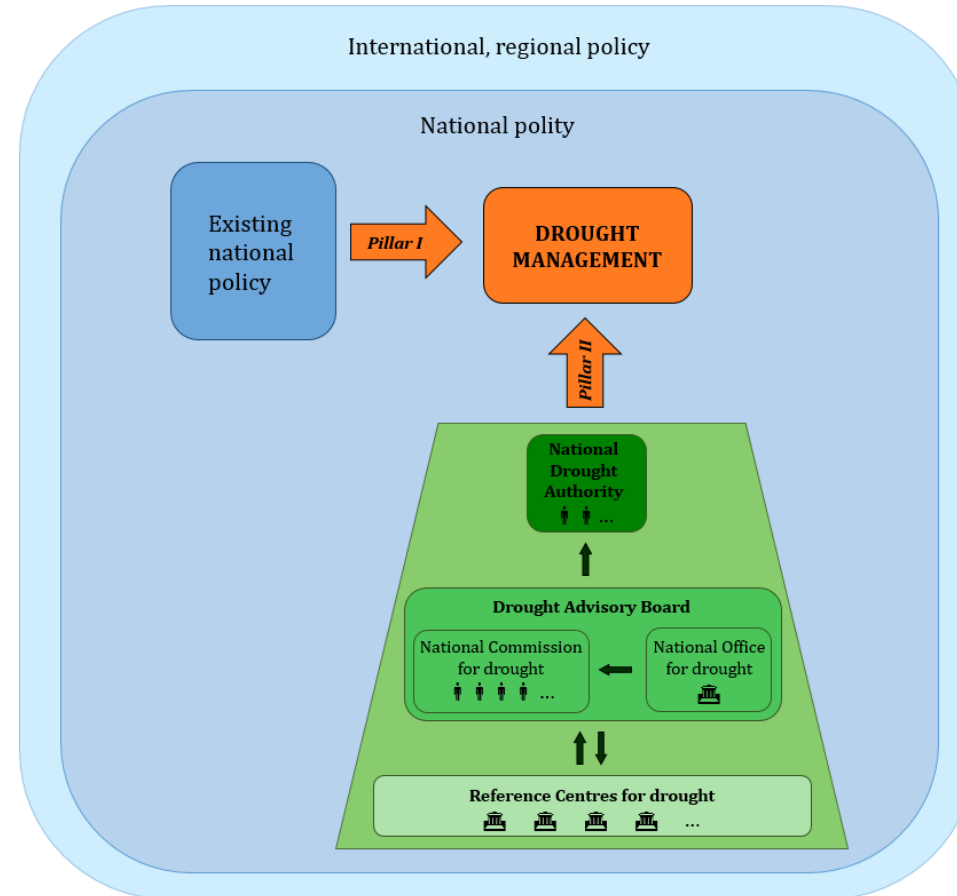
5. lépés folyt.

- Kockázatértékelési bizottság
  - A csapat összeállítása
  - A múltbeli aszályok hatásainak értékelése
  - A hatások sorrendbe rakása
  - Az alapvető okok meghatározása
  - A kockázatcsökkentési eljárások meghatározása
  - Teendők lista összeállítása

6-10. lépés

- 6. lépés: A kutatási szükségletek megállapítása és a szerkezeti hiányok betöltése
- 7. lépés: A tudomány és politika integrálása
- 8. lépés: Az aszály politika és terv publikálása, a nyilvánosság tudatosságának növelése, konszenzus létrehozása
- 9. lépés: Képzési programok létrehozása
- 10. lépés: Az aszály politika és hatáscsökkentési terv értékelése és javítása

DriDanube szerkezet

Jelenlegi aszály kezelés – Szerbia

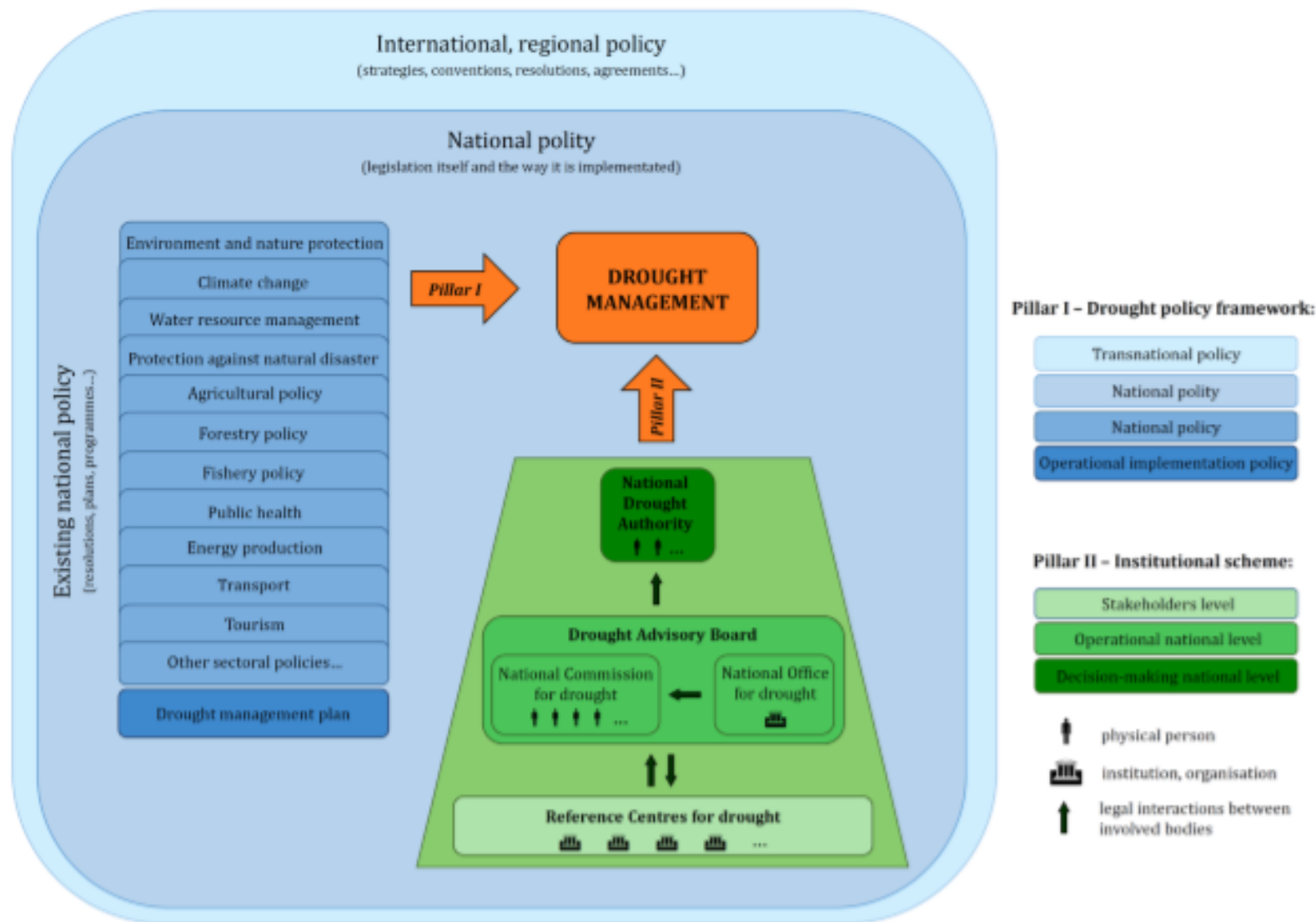

- Bár Szerbia jelentősen érintett az aszály által, nincsen az aszályal foglalkozó hivatalos dokumentum
- Jelenleg több fontos dokumentum van kidolgozás alatt, például az Aszálykezelési Terv és a Nemzeti Cselekvési Terv a talajromlás és elsivatagosodás elleni küzdelem részeként (NAP CSDD), valamint az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó NAP.

•A monitoringért, előrejelzésért, korai veszélyjelzésért és tájékoztatásért felelős szervezet Szerbiában a Szerb Hidrometeorológiai Szolgálat (RHMSS)

•RHMSS szorosan együttműködik a Belügyminisztériummal, azaz a Katasztrófavédelemmel, ami a kormányzati szereplők munkáját koordinálja a veszélyhelyzetre és a természeti csapás kezelésére tekintettel..

DriDanube alkalmazása Szerbiában

I. oszlop

Szerb aszályhoz kötődő dokumentumok és politikák listája

II. oszlop

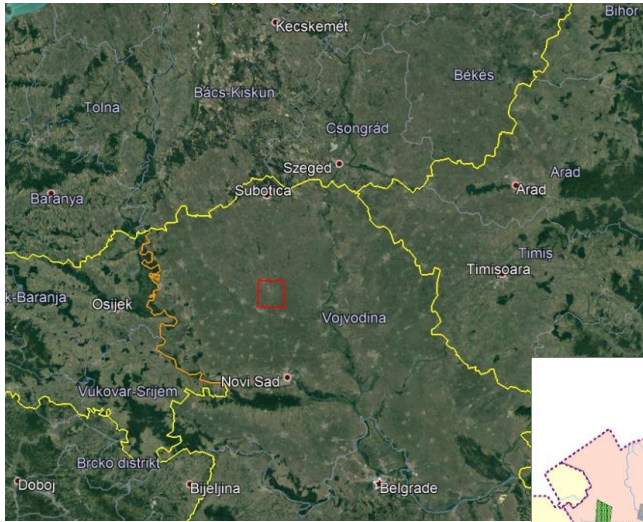
Az aszálymonitoringba és kezelésbe bevont szervezetek, intézetek listája

Picture 2: Optimal drought management model in full with detailed structure of its two pillars.

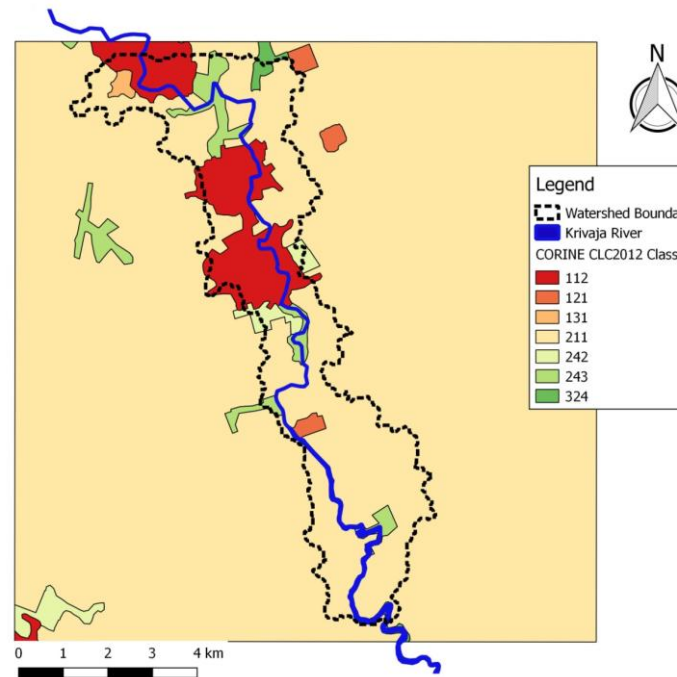
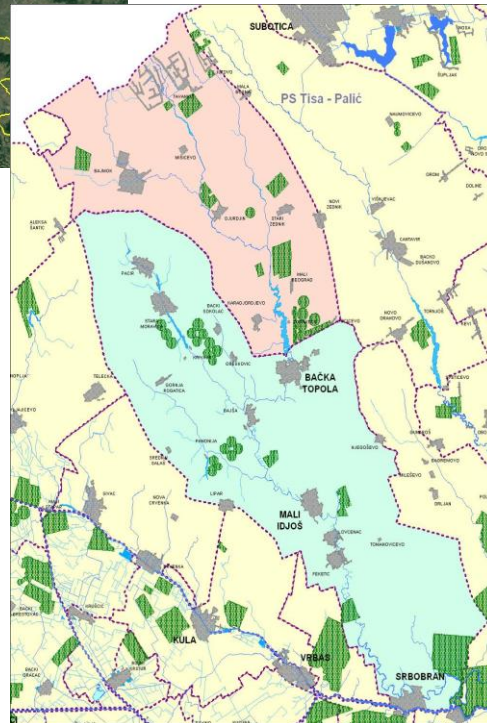
<p>YOUR PROPOSAL FOR NATIONAL DROUGHT AUTHORITY</p>	<p><i>National hydrometeorological service</i> <i>Representative of the National Commission for Drought</i></p> <p>Representatives of the National Assembly Working Bodies: <i>Agriculture, Forestry and Water Management Committee</i> <i>Environmental Protection Committee</i> <i>Committee on the Economy, Regional Development, Trade, Tourism and Energy</i> <i>Committee on Finance, State Budget and Control of Public Spending</i></p>	<p>PROPOSAL FOR REFERENCE CENTRES</p>	<p><i>RHMSS *</i></p> <p><i>Public water management companies (Srbija Vode, Vode Vojvodine, Beograd vode)</i></p> <p><i>Agricultural extension service</i></p> <p><i>Station/Forecasting and Warning Service of Serbia in plant protection</i></p> <p><i>Farmer's associations</i></p> <p><i>Faculties and research institutes</i></p> <p><i>Drought and Excess Water Research and Monitoring Centre (established within the project WATERat RISK)</i></p> <p><i>Water supply companies</i></p> <p><i>Food producing companies</i></p> <p><i>* institution accredited for monitoring of drought indices.</i></p>
--	--	--	--

Kiemelt terület: Bács-ér: Alapvető tények

- Hossza: 109 km
- Területe: 956 km²
- 7 tározó: mezőgazdaság, ipar, halászat, kültéri relaxáció

CORINE Classes

85% -a a teljes vízgyűjtőnek mezőgazdasági terület.

Az öntözőhálózat kiterjesztése várható a közeljövőben.

Az alsó folyásnál nagy vízminőségi problémák.

NDAs

- OVF (és/vagy felügyelő minisztérium BM)
  - OMSZ (és vagy felügyelő minisztérium AM)
  - Innovációs és Technológiai Minisztérium
  - Pénzügyminisztérium
-
- A Parlament Fenntartható Fejlődés, Gazdasági, Költségvetési és Mezőgazdasági Bizottsága

NCDs

Nemzeti Aszálybizottság

BM (OVF és Katasztrófavédelem felügyeleti szerve)

AM (OMSZ és az Erdészeti Hivatal felügyeleti szerve)

PM

NAIK (ide tartozik az ERTI és az Öntözési Főosztály)

Miniszterelnöki Hivatal (vidékfejlesztés)

Agrárkamara

Megyei szintű önkormányzatok

Nemzeti aszály Iroda:

OVF

OMSZ

KSH

Agrárkamara

RCs

Referencia Központok:

A monitoringgal foglalkozó intézetek: OVF, OMSZ.ERTI

Vízügyi igazgatóságok

Agrárkamara

Nagyobb városok polgármesteri hivatalai

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!